

NASZE ABC

Bez strychnulca

Pozornie wygląda to na paradoks: coraz głośniejsze mówią o „przerostach” ubezpieczeń społecznych i stopniowo coraz bardziej te przerosty obcina, równocześnie zaś rozrasta się automatycznie i bardzo szybko system ubezpieczeń do browolnych. Przykładem może być warszawskie „Towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych na wypadek choroby”, o którym obszernie pisaliśmy na str. drugiej dzisiejszego numeru. Przykładów takich jednak można zaobserwować więcej — wystarczy choćby spojrzeć na coraz większy rozrost dobrowolnych ubezpieczeń na życie.

■ Czy zatem rzeczywiście można mówić o „przerostach” ubezpieczenia przymusowego, skoro dobrowolnie poddają się zorganizowanemu systemowi ubezpieczeń nawet ci, których przymus ustawowy nie dotyka?

Możnaby wprawdzie widzieć w tym ruchu jeden z objawów kryzysu, zmuszającego ludzi do oszczędności przez racjonalizowanie niektórych wydatków. Ale czyż niejedną z tych zmian, które obecnie kryzys z sobą przynosi, nie ma cech zjawiska bynajmniej nieprzejściowego i wyglądającego na to, że i po przejściu kryzysu pozostanie? Trzeba więc odpowiedzieć poszukując raczej gdzieś indziej i stwierdzić, że poczucie koniecznej organizacji — to jeden z naturalnych przejawów obecnego okresu ludzkości i że nie potrzeba nawet ingerencji państwa, ani ustawowych przymusów, aby wynikające stąd tendencje samorzutnie w życie się zrealizowały.

Fakt zaś, że porównanie z sobą obu systemów wychodzi bezspornie na korzyść organizacji dobrowolnych, powinien dać wiele do myślenia. Ba, czyż „lepsze” nie stanowi postępu w stosunku do „dobrego” (a zwłaszcza — „złego”) i nie dowodzi, że w tym właśnie kierunku powinna iść ewolucja?

Bankructwo liberalizmu i wszystkiego, co na nim było zbudowane, jest aksjomatem już bezspornym, ogólnie dziś uznanym — z wyjątkiem chyba jego ostatnich Mohikanów, nie mogących opuścić placówki, z którą się zrośli. Ale negacja liberalizmu nie może prowadzić zdaleka. Wychylenia takie, w zrozumiałym okresie pierwszej reakcji, życie samo poprawia. Jakżeś wyglądają socjalistyczne hasła absolutnej równości w integralnym państwie marksistowskim, jakim są Sowiety, które dziś doprowadziły do niezmiernie bogatej skali zróżniczkowania wartości pracy, a zatem i zróżniczkowania socjalnego?

„Gleichschaltowanie”, bezwzględne komendy, ostre przymusy i t. d. — choć obecna doba jest dla tej metody szczególnie korzystna — będą musiały stopniowo ustępować pod naporem życia, które w warunkach dzisiejszych wymaga organizacji, ale pod strychnulcem może tylko ulegać wyszkoleniu. Organizacje przymusowe mogą do pewnego stopnia spełniać w społeczeństwie rolę wychowawczą, ale na dłuższą metę grożą raczej zacofaniem.

M. Grz.

Pierwszy dekret
na podstawie nowej Konstytucji

W najbliższym czasie spodziewane jest ogłoszenie ustawy o emigracji zamorskiej obywateli polskich. Na podstawie tej ustawy emigranci polscy będą przewożeni do krajów zamorskich jedynie przez porty polskie. Dziś istnieje pod tym względem fak-

Układ francusko-sowiecki
nie narazi na szwank
Sojuszu francusko-polskiego

PARYŻ, 30. 4. (PAT.). Wszystkie dzienniki wyrażają przekonanie, że wczorajsza rozmowa ministra Laval'a z ambasadorem Patiomkinem miała charakter decydujący i że rokowania francusko-rosyjskie są już właściwie zakończone. Zdaniem dzienników, termin wyjazdu Laval'a do Moskwy ustalony będzie w najbliższej przyszłości.

„Le Journal” twierdzi, że urzędowe zawarcie układu jest już tylko kwestią godzin. Układ ten zawarty będzie w ramach Ligi Narodów, której mechanizm ulegnie dzięki niemu wzmocnieniu i udoskonaleniu.

Układ zapewni ma całkowitą ochronę zobowiązań, powziętych w Locarno. W ten sposób organizacja bezpieczeństwa na wschodzie nie będzie naruszona, nie będzie również naruszony na szwank system sojuszu Polski z Francją i Rumunią, który pozostaje zasadniczą podstawą ładu na wschodzie Europy.

PARYŻ, 30. 4. (ATE.). Pisma omawiają stan rokowań francusko-sowieckich, wyrażając przy-

Dopiero o godz. 14
ruszą tramwaje
w Warszawie

Dziś, dn. 1 maja, komunikacja tramwajowa i autobusowa w Warszawie uruchomiona będzie dopiero o godz. 14-ej.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie podaje do wiadomości, że w dniu 1 maja wobec wstrzymania ruchu tramwajowego pozostaje jedyny środek stosunkowo taniej komunikacji pomiędzy Warszawą a Pragę — zapomocą pociągów podmiejskich, kursujących na linii średnicowej, łączącej Dworzec Główny z Dworcem Warszawa—Wschodnia.

Dzieci króla Belgii
będą się uczyć języka holenderskiego

HAGA, 30. 4. (PAT.). Następca tronu belgijskiego 4-letni książę Baudouin i jego siostra 7-letnia księżniczka Karolina udadzą się w tych dniach do kapielskiej holenderskiej Noordwijk w pobliżu Lejdy, aby nauczyć się języka holenderskiego, król belgijski jest bowiem zdania, że dzieci jego powinni znać język holenderski na równi z francuskim. Dzieci królestwa belgijskiego przybędą do Holandii w końcu czerwca i pozo-

puszczenie, że parafowanie układu może nastąpić nawet jutro. W tych warunkach minister Laval udałby się do Warszawy i Moskwy w dniu 8 maja.

„Petit Journal” stwierdza, że parafowanie paktu jest sprawą najbliższych dni. Ambasador Potemkin po wczorajszej rozmowie z Lavalem odniósł się do swego rządu. Również dziś po rozmowie na Quai d'Orsay ambasador odbędzie telefoniczną rozmowę z Litwinowem.

„Matin” zaznacza, że tekst układu będzie uzgodniony z paktem Ligi i układami w Locarno.

„Excelsior” zaznacza, że pakt francusko-sowiecki będzie za-

warty w ramach Ligi Narodów i uzgodniony z brzmieniem traktatów locarneńskich. Sprawa wzajemnej pomocy została rozwiązana zgodnie z zasadą całkowitej równości, oraz z uwzględnieniem Rady Ligi Narodów. Pakt sowiecko-francuski będzie zawierał wspólną interpretację poszczególnych artykułów i nie może być uważany jako skierowany przeciwko jakimkolwiek mocarstwom.

„Quotidien” występuje w dalszym ciągu w ostry sposób przeciwko koncepcji paktu z Sowietami i twierdzi, że może on przynieść Francji wiele powikłań różnego rodzaju.

Gestapo poluje na ludzi
Porwanie emigranta niemieckiego
na granicy czesko-bawarskiej

PRAGA, 30. 4. (PAT.). Na dworcu kolejowym w Żelaznej Rudzie, na granicy czesko-bawarskiej, dobiegło do poważnego incydentu, wzwolonego przez członków niemieckiej policji politycznej (Gestapo). Na dworcu tym, na którym odbywa się wspólna czesko-niemiecka kontrola celna i paszportowa, umówił się na spotkanie przebywający w Rosji emigrant niemiecki Lautersberger ze swym znajomym z Rzeszy. Lautersberger czekał na stronie czeskiej i widział, jak zbliżającego się jego przyjaciela Niemcy zaarrestowali. Pociąg wówczas uciekał, lecz członkowie Gestapo wpadli na czeską część dworca i złapali uciekającego. Wywiązała się bójka, w której wyniku zamordowanego Lautersbergera ulesiono na stronę niemiecką, zaś celnik czechosłowacki, który przybiegł na pomoc Lautersbergerowi, został ciężko poraniony.

OBURZENIE W ANGLJI
LONDYN, 30. 4. (PAT.). „Times”

podaje wiadomość o porwaniu Lautersbergera, przypomina sprawę Jacoba, stwierdzając, że we wszystkich krajach, gdzie swoboda jest jeszcze ceniąca, stanowisko, zajęte przez

W kołach politycznych mówią,

że w najbliższych dniach — prawdopodobnie w sobotę 4 maja — odbędzie się specjalne posiedzenie t. zw. grupy konstytucyjnej klubu parlamentarnego B. B., na którym premier Sławek jako prezes klubu wygłosi obszernie exposé, przedstawiające zasady projektu nowej ordynacji wyborczej.

Przemówienie to jest oczekiwane, nie tylko przez koła polityczne ale i przez całą opinię społeczną, z wielkim zaciekawieniem, gdyż dopiero z niego dowiemy się, ile jest prawdy w kursujących dotąd najprzeróżniejszych pogłoskach na ten temat i jak wyglądać ma nowa ordynacja wyborcza.

W szczególności zaś okaże się,

czy projekt ma być wniesiony do Sejmu w imieniu Rządu, czy też pod względem formalnym będzie traktowany jako inicjatywa poselska B. B. oraz czy będzie on nosił charakter deklaracyjny t. j. zapowiadający skryształizowane już zamiary Rządu, które klub B. B. będzie musiał w całości zaakceptować, czy też stanowić będzie raczej substrat do dyskusji w łonie obozu sanacyjnego — tak jak tego domagają się pewne tego obozu odłamy (że przypomniemy niedzielną artykul „Kurjera Porannego”).

Jednak i w tym ostatnim wypadku zdaje się nie ulegać wątpliwości, że exposé p. Sławka zawierać będzie pewne zasady ogólne, które premier uważa za niepodlegające żadnym dyskusjom, a ewentualnym zmianom i poprawkom byłoby pozostawione tylko pewne szczegóły, nie naruszające przewodnich zasad nowego systemu wyborczego.

Ale jakie będą te zasady? Na tem właśnie, że dotąd nie jeszcze pewnego o nich nie wiadomo, polega szczególnie zainteresowanie, z jakim oczekiwane jest przemówienie p. Sławka.

Tak bywa przed wojną
Koncentracja wojsk włoskich w Erytrei
Nastroje wojownicze wśród ludności Abisynji

LONDYN, 30. 4. (ATE.). Korespondent specjalny „Daily Mail” donosi z Masayu o nowej koncentracji wojsk włoskich w Erytrei. Liczba nagromadzonego

materiału wojennego jest bardzo wielka. Jedyny hotel w mieście jest przepełniony. Wśród turystów, którzy z braku miejsca w hotelach muszą nocować na po-

kładach statków, znajduje się b. król Afganistanu Amanullah wraz z matką.

Korespondent twierdzi, że wydaje się rzeczą przesadzoną, że Włochy rozpoczną działania wojenne po zakończeniu pory deszczowej, t. j. w końcu września lub w początkach października. Włochy są doskonale przygotowane do wojny i powtórzenie się katastrofy pod Aduą jest wykluczone.

Korespondent wyraża przypuszczenie, że Mussolini pragnie skierować ekspansję włoską w kierunku Abisynji.

Co się tyczy Abisynji to jej cesarz jest zdecydowany na stawienie zdecydowanego oporu. Wśród ludności panują nastroje wojownicze, zresztą wspomnienia zwycięstw, odniesionych na Włochach, Arabach i Berberach nie wygasły.

Sytuacja jest jednak obecnie inna ze względu na zdobycze techniczne. Cesarz Abisynji robi wyjątkowe starania celem modernizacji swej armii. Krają pogłoski, że Japonia jest gotowa udzielić pomocy technicznej Abisynji.

Pewien Anglik, który powrócił z Addis Abeby twierdzi, że cesarz odbył naradę z 9 przedstawicielami zagranicznymi przemysłu wojennego. Sytuacja jest w wysokim stopniu napięta, kończy swe wywody dziennik.

Napad hitlerowców na pielgrzymów
wracających z Rzymu

LONDYN, 30. 4. (PAT.). — Agencja Reutersa donosi, że pierwsza grupa autobusów, wiozących spowrotem do Niemiec wycieczkę „młodych katolików” po odbyciu pielgrzymki do Rzymu, przekroczyła granicę w Otterbach koło Bazylei w dniu 28 kwietnia.

Niezwłocznie po przejechaniu granicy pielgrzymi zaatakowani zostali przez bojówkę narodowo-socjalistyczną, która zdarła z nich uniformy oddziałów szturmowych, zabrała im skórzane pasy, oraz przywiezione z Rzymu katolickie emblematy i insygnia.

Pielgrzymów zmuszono do włożenia starych koszul ćwiczebnych i odwieziono do obozu koncentracyjnego.

Przyczyną tej napaści było podobno zachowanie się pielgrzymów w Rzymie oraz entuzjazm okazany przez nich wobec Ojca świętego.

Wyłącznie militarny charakter
święta 1-go maja w Moskwie

RYGA, 30. 4. (ATE.). Z Moskwy donoszą: Jutrzejse manifestacje z okazji święta 1 maja zapowiadają się niezwykle uroczyste i będą miały charakter prawie wyłącznie wojskowy. Ukazał się specjalny rozkaz komendanta garnizonu moskiewskiego, Korka, zawierający szczegółowe instrukcje, dotyczące defilady oddziałów armii czerwonej. Defiladę odbędzie będzie generalissimus sowiecki, Woroszyłow, punktualnie o godz. 10 według czasu moskiewskiego. W defiladzie wezmą udział wszystkie rodzaje broni, a szczególnie ma być

podkreślona rozbudowa motoryzacji sił zbrojnych. Stolica sowiecka już dzisiaj przybrała odświętny wygląd, na głównych arteriach miasta i na placach ustawiono liczne transparenty propagandowe.

Wezorem przybył do Moskwy delegację czeskich, holenderskich, szwajcarskich, angielskich i innych komunistów celem wzięcia udziału w uroczystościach 1 maja.

Wieloletnia rozbudowa motoryzacji sił zbrojnych. Stolica sowiecka już dzisiaj przybrała odświętny wygląd, na głównych arteriach miasta i na placach ustawiono liczne transparenty propagandowe.

Pierwszy maj w Niemczech
pod znakiem... militarysty

BERLIN, 30. 4. (PAT.). Z okazji obchodu 1-majowego, który w tym roku stać będzie na obszarze całych Niemiec pod znakiem odzyskania suwerenności państwa, przywódcą Niemieckiego Frontu Pracy dr. Ley wydał odezwę, zapowiadającą szereg nowych zarządzeń w dziedzinie polityki socjalnej rządu narodowo-socjalistycznego. Dr. Ley sprzecywał przytem credo polityczne organizacji Frontu Pracy w 10-ciu artyku-

lach, z których pierwszy opiewa: „Witam wodzą naszego o świat i dziękujemy mu wieczorem za to, iż wrócił nam wolę i nadzieję życia”. Odezwą zapowiada również radykalne rozwiązanie zagadnienia „sprawiedliwej płacy” w duchu zasad narodowego socjalizmu oraz powołanie do życia specjalnych instytucji, poświęconych badaniom kwestii społeczno-politycznych.

476.000

bezbrotnych w Polsce

Liczba bezrobotnych na terenie całego państwa według danych biur pośrednictwa pracy Funduszu Pracy wynosiła w dniu 27 b. m. 476250 osób, co stanowi spadek bezrobocia w ciągu ostatniego tygodnia o 12069 osób.